



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudkyně Mgr. Terezou Jachura Maříkovou v právní věci žalobce: M [redacted] D [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted] zast. JUDr. Janem Mikšem, advokátem se sídlem Na Slupi 15, Praha 2, proti žalované: Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti ČR, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o náhradu škody a nemajetkové újmy v celkové výši 190.416,-Kč s přísl.,

t a k t o:

- I. Řízení se co do částky 197.416,-Kč, **z a s t a v u j e .**
- II. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci částku ve výši 48.600,-Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žaloba s návrhem, aby žalovaný byl povinen zaplatit žalobci částku ve výši 444.400,-Kč, **s e z a m í t á .**
- IV. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 18.695,-Kč, do 15 dnů od právní moci rozsudku, k rukám právního zástupce žalobce JUDr. Jana Mikše, advokáta.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se podanou žalobou domáhal po žalovaném jednak náhrady škody a jednak přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání. Žalobce uvedl, že usnesením Policie České

republiky, Krajského ředitelství Policie hl. m. Prahy, SKPV, Odbor obecné kriminality, 5. odd. ze dne 31. 1. 2013, č. j. [REDAKCE] bylo zahájeno proti jeho osobě trestní stíhání pro zvlášť závažný zločin podvodu ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1, § 209 odst. 1, 5 písm. a) trestního zákoníku, spáchaného ve formě spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku. Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne [REDAKCE] sp. zn. [REDAKCE] bylo rozhodnuto o jeho vzetí do vazby s tím, že vazba byla započítána od [REDAKCE] kdy byl žalobce zadržen a propuštěn dne [REDAKCE]. Ve vazbě tedy byl celkem 243 dní. Žalobce pak v souvislosti se svým trestním stíháním si zvolil obhájce Mgr. P. [REDAKCE], který ve věci vykonal celkem 11 úkonů právní služby. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne [REDAKCE] č. j. [REDAKCE] ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. [REDAKCE] byl žalobce obžaloby zproštěn podle § 226 písm. b) trestního řádu. Žalobce pak v souvislosti s tímto nárokuje náhradu škody v celkové výši 34.606,-Kč, představující vynaložené náklady na svoji obhajobu, celkem za 11 úkonů právní služby v souladu s advokátním tarifem. Dále žalobce požaduje částku ve výši 41.310,-Kč, představující náhradu za ušlý zisk za dobu strávenou ve vazbě, tj. ve výši 170,-Kč za den, celkem za 243 dní. Nemajetkovou újmu za dobu strávenou ve vazbě, tedy celkem za 243 dní žalobce vyčíslil částkou ve výši 364.500,-Kč, tj. 1500,-Kč za den. Poslední nárok žalobce pak představuje částka ve výši 250.000,-Kč jakožto nemajetková újma, která mu měla vzniknout v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání, kdy toto neoprávněným způsobem zasáhlo do jeho osobnostních práv. Žalobce uvedl, že trestní stíhání pro něj bylo obrovským šokem, v důsledku této události se mu zhroutil celý svět a jeho soukromý život. Pro vazební stíhání byl odříznut od vnějšího světa, což zásadním způsobem ovlivnilo jeho následné chování a mělo zásadní vliv na převrácení hodnotového žebříčku, ztráty důvěry v systém, spravedlnost. Pobyt žalobce ve vazbě měl vliv na jeho zdravotní stav. Dlouhodobý stres z vývoje dané trestní kauzy a zejména vazební stíhání měly zásadní dopad na duševní zdraví. Utrpěla jeho pověst a čest. Žalobce nejhůře pociťoval následky svého trestního stíhání v tom, že po dobu jeho neoprávněného držení ve vazbě se nemohl stýkat se svým nezletilým synem M. [REDAKCE] D. [REDAKCE] a řádně plnit svoji vyživovací povinnost. Tato skutečnost, spolu s informací o trestním stíhání žalobce a jeho držení ve věznici, pak vedla matku nezletilého syna k tomu, že rozhodla, že synovi bude bránit v jeho styku s otcem. Žalobce také musel po dobu více jak jednoho roku docházet k probačnímu úředníkovi, neboť soud nad ním vyslovil dohled probační služby, kterým nahradil vazbu. Trestní stíhání mělo vliv i na jeho profesní život, když žalobce sice neměl stálý pracovní poměr, avšak přivydělával si [REDAKCE]. Skutečnost, že byl trestně stíhán, se však rozšířila mezi jeho přáteli a známými do jeho společenského okolí. Právě na pomoc těchto osob se žalobce při získávání pracovních příležitostí - [REDAKCE] spoléhal. Po rozšíření této informace si žalobce nebyl schopen zajistit obživu a byl fakticky odkázán na podporu ze strany nejbližší rodiny. Po pravomocném zproštění obžaloby si žalobce nakonec našel zaměstnání v zahraničí, avšak do zahraničí za pracovní činností chtěl vycestovat již dříve, což však z důvodu jeho trestního stíhání a vyslovenému dohledu probační služby, nemohl učinit. Je nutné také zdůraznit, že žalobce byl stíhán pro závažný zločin, a to po dobu dvou let. Trest, který přitom žalobci hrozil, se pohyboval v rozmezí 5 až 10 let. V tomto směru žalobce omluvu, kterou mu žalovaný poskytl, neshledal jako opodstatněnou satisfakci plně nahrazující nemajetkovou újmu, která mu v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání vznikla.

Žalovaný ve svém vyjádření nesporel, že proti žalobci bylo zahájeno trestní stíhání v souvislosti s usnesením Policie České republiky ze dne 31. 1. 2013 pro závažný zločin podvodu ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1, § 209 odst. 1, 5 písm. a) trestního

zákoníku, kdy rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 19. 8. 2014 byl žalobce obžaloby zproštěn podle § 226 písm. b) trestního řádu, tedy, že ve věci je dán odpovědnostní titul podle § 8 odst. 1, ust. § 7 odst. 1 a ust. § 9 odst. 1 odškodňovacího zákona. Také nebylo sporné, že žalobce byl usnesením Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne [REDAKCE] vzat do vazby, kdy tato byla započítána od [REDAKCE] a propuštěn byl na základě usnesení téhož soudu ze dne [REDAKCE]. Vazba tedy trvala celkem 243 dnů, po které byl žalobce omezen na osobní svobodě. Rovněž nebylo v rozepři, že žalobce v souvislosti s nezákonně vedeným trestním stíháním uplatnil u žalovaného nárok na náhradu škody a nemajetkové újmy v celkové výši 690.416,-Kč. Pokud jde o požadavek žalobce na náhradu nákladů právního zastoupení, náhradu ušlé mzdy a náhrady nemajetkové újmy za vedené trestní stíhání v peněžité formě, tomuto nároku žalovaný nevyhověl. Za vykonanou vazbu poskytl žalobci zadostiučinění ve výši 121.500,-Kč, tj. 500,-Kč za den, při omezení osobní svobody za 243 dnů, konstatoval vydání nezákonného rozhodnutí a žalobci vyslovil omluvu za nezákonně vedené trestní stíhání, což mu sdělil stanoviskem ze dne 14. 3. 2016. Pokud jde o nárok na nemajetkovou újmu v důsledku nezákonně vedeného trestního stíhání, žalovaný shledal, že v průběhu trestního řízení trestní soud dospěl k závěru, že jednání žalobce bylo přípravou k trestnému činu podvodu, nicméně nejednalo se ale o přípravu trestnou, neboť nebyla naplněna podmínka zvláště závažného zločinu (zavinění ke kvalifikované skutkové podstatě podvodu) z důvodu, že žalobce neměl znalosti o rozsahu páchané činnosti, resp. škodě, ke které docházelo. Proto došlo ke zproštění žalobce obžaloby. Nicméně je zjevné, že z okolností daného případu muselo být žalobci jasné, že činnost, na které se podílí, není zcela transparentní. Pro výše uvedené okolnosti případu jel žalovaný závěru, že poskytnutí zadostiučinění v penězích by bylo v rozporu s dobrými mravy a proto přistoupil toliko ke konstatování vydání nezákonného rozhodnutí a vyslovení omluvy jakožto dostatečné satisfakce za kompenzaci imateriální újmy za vedené trestní stíhání.

Mezi účastníky řízení nebyla sporná skutečnost, že proti žalobci bylo zahájeno trestní stíhání v souvislosti s usnesením Policie České republiky ze dne 31. 1. 2013 pro závažný zločin podvodu ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1, § 209 odst. 1, 5 písm. a) trestního zákoníku, přičemž rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 19. 8. 2014 byl žalobce obžaloby zproštěn podle § 226 písm. b) trestního řádu. Také nebylo sporné, že žalobce vykonal vazbu v celkovém trvání 243 dnů. Žalobce se se svým nárokem na náhradu škody a nemajetkové újmy ve výši 690.416,-Kč obrátil na žalovaného, který po projednání žádosti konstatoval, že ve věci je dán odpovědnostní titul podle ust. § 7 odst. 1, ust. § 8 a ust. § 9 zák. č. 82/1998 Sb. a poskytl žalobci konstatování porušení práva, omluvu a finanční zadostiučinění za výkon vazby v celkové výši 121.500,- Kč.

Podáním ze dne 17. 3. 2016 a dále při jednání konaném dne 1. 8. 2016, vzal žalobce žalobu co do částky ve výši 121.500,-Kč, představující nárok na odškodnění za neoprávněné vazební stíhání, které mu bylo ze strany žalovaného satureováno, zpět. Také vzal zpět žalobu o částku 41.310,-Kč, představující žalobcem nárokováný ušlý zisk za dobu trvání vazby a částku ve výši 34.606,-Kč, představující nárok na náklady, vynaložené na jeho obhajobu. Soud proto postupoval podle ust. § 96 odst. 2 o. s. ř. a řízení stran této částky výrokem I. rozsudku zastavil. Předmětem řízení tak zůstal toliko nárok na nemajetkovou újmu, která mu měla vzniknout v důsledku vazebního stíhání, jež mu nebyla ze strany žalovaného uhrazena, tedy částka ve výši 243.000,-Kč a dále částka představující nemajetkovou újmu za nezákonně vedené trestní stíhání ve výši 250.000,-Kč.

Soud provedl dokazování výsledkem žalobce. Z tohoto vzal za prokázané, že žalobce nikdy nebyl trestně stíhán. Pokud šlo o výkon vazby, žalobce vazbu hůře snášel, byl ohrožen vysokou trestní sazbou. Měl obavy, jakým způsobem trestní věc dopadne. Měl psychické problémy, které se projevovaly bolestí hlavy, nespavostí, stresem, obavami z budoucnosti. Ve vazbě byl [redacted] měsíců. Ve vazební cele byl s dvěma dalšími osobami, hygiena ve vazbě byla nedostatečná, tuto mohli vězni provádět 2x v týdnu. Toaleta byla na cele, bylo zde umyvadlo se studenou vodou. Na návštěvu za ním docházela jeho rodina, zejména rodiče a bratr, a to každých 14 dnů na cca 2 hodiny. Posléze, když byl propuštěn z vazby, byla tato nahrazena probačním dohledem. K probačnímu pracovníku chodil žalobce ze začátku, tj. první 3 měsíce jedenkrát za 14 dnů a sezení trvalo cca půl hodiny. Posléze k němu docházel 1x za měsíc. Celkem k probačnímu pracovníkovi docházel asi rok a půl. Stran nezákonně vedeného trestního stíhání má soud z jeho výpovědi za prokázané, že předmětnou situaci špatně snášeli zejména rodiče žalobce, kteří jsou staršího věku. Rodinné vazby trestní stíhání žádným způsobem nenarušilo, částečně narušilo jeho přátelské vazby, neboť v důsledku trestního stíhání mu někteří přátelé ubyli. Tito s ním nechtěli komunikovat, začali na něj koukat „skrz prsty“. Situace byla zapříčiněna i tím, že byl poměrně dlouhou dobu ve vazbě a ztratil s nimi kontakt. Pokud jde o narušení jeho vztahů k nezletilému synovi, nemá soud z jeho účastnické výpovědi za prokázané, že by k popsání narušení došlo právě a jen v důsledku trestního stíhání. Z jeho účastnické výpovědi vyplynulo, že před započítím trestního stíhání jeho nezletilému synovi bylo 5 let a vídal se s ním zhruba 1x týdně. Občasně si jej bral i na víkendy, avšak již před započítím trestního stíhání se jeho vztahy s bývalou přítelkyní vyhrotily. Tato si našla přítele a v podstatě chtěla, aby nový přítel nahrazoval nezletilému synovi otce. Situace vyústila v to, že mu nezletilého syna nechtěla půjčovat a takto nastavený model trvá dodnes. Nezletilého syna v podstatě již vůbec nevidá. Většinu času pak [redacted] tento mu již nedával tolik práce jako dřív, avšak zaměstnávat jej nepřestal. V důsledku trestního stíhání pak pracovní situace [redacted] byla napjatá. Před započítím trestního stíhání měl žalobce příjem od 10.000,-Kč do 15.000,-Kč měsíčně, po trestním stíhání pak šlo o částku nižší, cca do 10.000,-Kč měsíčně. V důsledku vedeného trestního stíhání, zejména poté, co byl žalobce propuštěn z vazby, a tato byla nahrazena probačním dohledem, nemohl žalobce vycestovat do Anglie, tak jak si plánoval. K tomuto došlo až poté, co byl obžaloby zproštěn. Stran jeho zdravotní situace se trestní stíhání projevilo trochu na psychice žalobce, neboť mívá občas špatné sny. Odbornou pomoc nevyhledal. Jeho účastnickou výpovědí nebylo osvědčeno, že po propuštění z vazby by žalobce nemohl sehnat práci, zejména z důvodu, že musel docházet na probační dohled a také, že by v důsledku trestního stíhání došlo k zásahu do jeho pracovní oblasti, neboť žalobce před trestním stíháním nebyl v žádném pracovním poměru, chodil pouze na brigády, zejména ke svému strýci, jak bylo uvedeno shora. Strýci pak sám oznámil, že pro něj již nebude pracovat, neboť mu nechtěl komplikovat pracovní situaci, když nevěděl, jak se věc trestního stíhání bude vyvíjet a zda tedy bude schopný pokrýt jeho pracovní nároky.

Z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 8. 2014, kterým byl žalobce obžaloby zproštěn (mezi účastníky nesporné), soud zjistil, že žalobce byl obžaloby zproštěn podle § 226 písm. b) trestního řádu, kdy podle názoru trestního soudu nebylo možné u žalobce shledat ani nevědomou nedbalost k naplnění znaku kvalifikované skutkové podstaty podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) trestního zákoníku a nebyla tak splněna jedna z podmínek pro trestnost přípravy, neboť podle § 20 odst. 1 trestního zákoníku je totiž přípravou za splnění další podmínky, jednání, které záleží v úmyslném vytváření podmínek pro spáchání zvláště závažného zločinu. Z odůvodnění

se dále podává, že obžalovaní, tedy i žalobce, byli obžalovaným M. [redacted] zpraveni o podstatě jednání, věděli, že [redacted]

[redacted] Uváděli tedy společnost [redacted] v omyl tím, že od počátku věděli, že čerpání služby řádně ani včas neuhradí a tím způsobí [redacted] škodu. Obžalovaní se tedy podle názoru trestního nalézacího soudu dopustili trestného činu podvodu v úmyslu přímém, kterým jsou zahrnuty všechny znaky skutkové podstaty, vyjma výše škody. O skutečném rozsahu páchané trestné činnosti obžalovaní (včetně žalobce) nevěděli a vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům ani vědět neměli a nemohli. Žalobce, v trestním řízení v postavení obžalovaného, [redacted] páchaní trestného činu podvodu umožnil.

Na základě provedeného dokazování má soud za prokázaný následující skutkový stav: proti žalobci bylo usnesením Policie České republiky ze dne 31. 1. 2013 zahájeno trestní stíhání pro spáchání zvlášť závažného zločinu podvodu ve stádiu pokusu, ve formě spolupachatelství. V souvislosti s tímto byl žalobce vzat do vazby, ve které strávil celkem 243 dní. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 19. 8. 2014 byl žalobce obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu zproštěn z důvodu, že se nejednalo o přípravu k trestnímu činu podvodu, trestnou. Výkon vazby žalobce snášel hůře, trpěl stresem, obavami o budoucnost, nespavostí, bolestmi hlavy, se zhoršenými hygienickými podmínkami ve výkonu vazby. Ve vazbě strávil celkem 8 měsíců. Po propuštění z vazby byl nad žalobcem stanoven probační dohled, kam docházel. Vedené trestní stíhání pak zásadním způsobem nezasáhlo do jeho osobnostních práv. Žalobce se předběžně se svým nárokem na náhradu škody a nemajetkové újmy obrátil na žalovaného, který mu poskytl částku ve výši 121.500,- Kč jakožto nemajetkovou újmu za výkon vazby a dále konstatování porušení práva a omluvu.

Podle ust. § 1 zákona stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 2 zákona se odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona se nelze zprostit. Podle ust. § 5 písm. a) zákona stát odpovídá za podmínek stanovených zákonem za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v trestním řízení. Podle ust. § 7 odst. 1 zákona mají právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Podle ust. § 8 odst. 1 zákona nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán. Podle ust. § 9 odst. 1 zákona právo na náhradu škody způsobené rozhodnutím o vazbě má také ten, na němž byla vazba vykonána, jestliže bylo proti němu trestní stíhání zastaveno, jestliže byl obžaloby zproštěn nebo jestliže byla věc postoupena jinému orgánu. Podle ust. § 31a odst. 1 zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 cit. ust. se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti

vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Mezi účastníky není sporu o tom, že soudní judikaturou navazují na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. 2. 1990, sp. zn. 1Cz 6/90, publikovaný pod číslem 35 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1991, byl s pomocí extenzivního výkladu zákona konstituován v souvislosti se zahájením (vedením) trestního stíhání, jenž neskončilo pravomocným odsouzením, nejen nárok na náhradu škody (majetkové újmy), ale i odškodnění nemajetkové povahy, vztahovaných jak k tzv. nezákonnému (v odškodňovacím smyslu) trestnímu stíhání, tak i omezení osobní svobody (trestně stíhané osoby, typicky vazbou) v jeho rámci. Stejně tak není mezi účastníky sporu o tom, že rozsudek zprošťující obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu je právně jedním z rozhodnutí, jenž ruší účinky zahájeného trestního stíhání, číni rozhodnutí, jímž bylo trestní stíhání zahájeno, ve smyslu odškodňovacího zákona a (pouze) pro jeho účely „nezákonným“ čímž zakládá nejen nárok na náhradu škody, ale jak zmíněno i odškodnění nemajetkové újmy ve smyslu ust. § 1,2 a násl. zákona. Uvedené právo nemá pouze ten (s jistým zjednodušením vymezeno), kdo si zahájení trestního stíhání (či vazbu) zavinil sám, ten, kdo byl obžaloby zproštěn, nebo proti němuž bylo trestní stíhání zastaveno jen proto, že není za spáchaný trestný čin trestně odpovědný nebo, že mu byla udělena milost nebo, že trestný čin byl amnestován. Existenci jakýchkoliv shora uvedených skutečností vylučujících odpovědnostní titul (tj. zejména zavinění žalobce na zahájení trestního stíhání proti jeho osobě, anebo vzetí do vazby), žalovaný ani netvrdil. Odpovědnostní tituly představované nezákonným či „nedůvodným“ trestním stíháním a výkon vazby v jeho v rámci ve smyslu ust. § 1, ust. § 7 odst. 1, ust. § 8 odst. 1 a ust. § 9 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., jsou tedy ve věci nepochybně dány.

Soud se předně zabýval nárokem na odškodnění nemajetkové újmy (presumovaného vzniku, jež žalovaný nevyvracel) za nezákonné omezení osobní svobody vazbou. Žalobce se domáhá odškodnění nemajetkové újmy za nesporných 243 dnů omezení osobní svobody vazbou částkou 1500,-Kč/den, žalovaný shledává adekvátním odškodněním částku ve výši 500/den, kterou žalobci na podkladě jeho žádosti o odškodnění a po podání žaloby, zaplatil. Při stanovení formy a výše odškodnění, vycházel soud z již ustálené judikatury Nejvyššího soudu (zejména rozhodnutí sp. zn. 30Cdo 2357/2010 ze dne 11. 1. 2012 či sp. zn. 30C do 914/2011 ze dne 31. 5. 2012), jež formuluje zásadní závěr, že „při úvaze o formě a výši odškodnění v případě nezákonného omezení osobní svobody, je třeba přihlídnout ke třem základním kritériím, kterým zpravidla jsou: povaha trestní věci, celková délka omezení osobní svobody a následky v osobní sféře poškozené osoby. Samotné držení ve vazbě má z povahy věci negativní dopady do svobody pohybu, či do práva na soukromí a v tomto ohledu výkon vazby sám o sobě působí újmu na základních právech, svobodách a důstojnosti dotčené osoby. Adekvátním odškodněním je částka v rozmezí 500,-Kč až 1500,-Kč za jeden den trvání vazby, v jejímž rámci soud promítne jiné, zde uvedené a popřípadě neuvedené okolnosti svého posuzování. K tomuto rozmezí je však nutné přistupovat pouze jako k orientačnímu s tím, že podléhá toliko úvaze soudu v konkrétním případě, k jaké částce dospěje“, zdůrazňuje tedy zásadu finančního odškodnění této nemajetkové újmy, neboť bez dalšího dochází k zásahu do vůbec nejzákladnějších práv jedince, počínaje negací svobody pohybu a práva na soukromí; konstatování porušení práva se již proto bez dalšího jeví jako nedostatečná forma odškodnění, při současném zohlednění všech individuálních okolností dané věci. „Při hodnocení následku neoprávněného držení ve vazbě v osobní sféře poškozené osoby, je nutno vycházet z toho, že samotné držení ve

vazbě má z povahy věci negativní dopady do svobody pohybu, či práva na soukromý a že v tomto ohledu výkon vazby sám o sobě působí újmu na základních právech, svobodách a důstojnosti dotčené osoby. Dále působí stres, nejistotu, úzkost apod. Navíc je třeba přihlídnout k dalším individuálním okolnostem jednotlivého případu, jakými mohou být životní podmínky ve vazební věznici, možnost kontaktu poškozené osoby s rodinnými příslušníky a s okolím, s tím, související porušení práva na rodinný život atd. Popřípadě je třeba zabývat se též dopadem uvalení vazby do profesního života jedince, do jeho společenské pověsti a cti; v tomto ohledu může být popřípadě relevantní i skutečnost o informování o zatčení a vzetí do vazby a za jakých okolností byla šířena“ (viz. rozhodnutí 30Cdo 2357/2010)). „Ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., je zjevným případem normy s relativně určitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem a která tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného druhu okolností“ (viz. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 28Cdo 2535/2011).

Po provedeném dokazování a s tím související zjištění skutkového stavu a s ohledem na shora citovaná zákonná ustanovení a judikaturu Nejvyššího soudu ČR, dospívá soud k závěru, že žalovaným uhrazené denní odškodné ve výši 500,-Kč v případě žalobce, je nedostatečné. Žalobce byl v trestní věci ohrožen vysokým trestem odnětí svobody (až 10 let) a vazební stíhání žalobce trvalo poměrně dlouhou dobu – 8 měsíců. Pokud se jedná o naplnění následků v osobní sféře, žalobci lze, dle názoru soudu, přiznat naplnění následků, jenž by bylo možné označit za „základní“ (bez dalšího omezením osobní svobody dané – zamezení svobody pohybu, zásah do práva na soukromí, zásah do rodinného života, nejistota ohledně dalších životních výhledů), avšak podle názoru soudu nelze u žalobce shledat následky jaksi „fakultativní“ (tj. zejména profesní a společenské dopady, medializace věci, dehonestace). V tomto případě soud neshledal žádné výraznější dopady do osobnostních sfér života žalobce, jak tvrdil, když stran jeho vztahu s nezletilým synem, byla situace vyhocena již před započítáním trestního stíhání a vzetím do vazby, neboť již předtím, jak žalobce uvedl ve své účastnické výpovědi, mu jeho bývalá přítelkyně nezletilého syna nechtěla půjčovat. V důsledku vazebního stíhání proto k přetrhání vazeb, konkrétně k nezletilému synovi nedošlo. Rovněž nedošlo k žádnému výraznějšímu zásahu do profesního života žalobce, neboť před započítáním trestního stíhání a vzetím do vazby žalobce neměl žádnou stálou práci, [REDAKCE] a které navíc byly uskutečňovány zejména v rámci rodiny, [REDAKCE]. V tomto ohledu proto soud nedohledal žádných intenzivnějších dopadů do osobnostních sfér žalobce, vyjma dopadů do oblastí psychické, které byly u žalobce zaznamenány, v podobě nespavosti, stresu a obav o budoucnost. Tyto se pak, jak bylo vyloženo shora, v rámci výkonu vazby, presumují a logicky vyplývají z omezení osobní svobody vazbou. Dále je nutné podotknout, že v rámci vazby byl žalobce pravidelně navštěvován svými rodinnými příslušníky, a to každých 14 dnů na 2 hodiny s čímž souviselo, že v důsledku vazby nedošlo k přetrhání rodinných vztahů, došlo pouze k omezení žalobcova práva na běžný rodinný život. Na druhou stranu však soud musel přihlídnout k tomu, jak již naznačil shora, že jeho vazební stíhání trvalo poměrně dlouhou dobu a žalobce byl v rámci zažalovaného trestného činu omezen vysokou trestní sazbou, což zvýrazňovala žalobcovu nejistotu po dobu trvání vazby. Současně soud přihlédl i ke zhoršeným podmínkám výkonu vazby, když sice v rámci vazebního stíhání jsou tyto v podstatě standardní, avšak ve srovnání s běžným a navyklým hygienickým standardem osoby, která je vazebně stíhána, jsou nedostatečné. Zhoršené hygienické podmínky soud shledal zejména v tom, že žalobce mohl využívat celkové hygieny 2x v týdnu a také proto, že toalety byly na

vazebních celách. Z těchto shora vymezených důvodů se proto soudu částka, kterou žalovaný žalobci poskytl za jeden den trvání vazby, ve výši 500,-Kč, jeví jako nedostačující a jako odpovídající stanovil částku ve výši 700,-Kč za den. Při celkovém počtu dní, tato částka pak činí 170.100,- Kč. Jelikož žalovaný z tohoto titulu hradil žalobci částku ve výši 121.500,-Kč, zbývá k doplatku částka ve výši 48.600,-Kč, kterou soud žalobci přiznal výrokem II. rozsudku.

Žalobcem nárokováne přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu v souvislosti s nezákonně vedeným trestním stíháním ve výši 250.000,-Kč, soud neshledal důvodným, a to s následujícím odůvodněním. Jak již bylo vyloženo výše, odpovědnostní titul (nezákonné rozhodnutí) je v dané věci dán, jak je nutno dovodit z výsledků trestního stíhání. Pokud se jedná o tento odpovědnostní předpoklad, představovaný vznikem (nemajetkové, morální) újmy, je zde situace oproti vazbě složitější, neboť „zatímco v případě nepřiměřené délky řízení (a dále uvedené platí i v případě vazby) se újma na straně poškozeného presumuje, musí být újma založena jinou skutečností, prokázána, není-li zjevné, že by stejnou újmu utrpěla jakákoliv osoba, která by byla danou skutečností postižena a šlo by tedy o notorietu, kterou dokazovat netřeba“ (napří. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15. 3. 2012, sp. zn. 30Cdo 2555/2010, či ze dne 3. 7. 2012, sp. zn. 30Cdo 4280/2011). V dané věci soud vychází z toho, že vznik imateriální újmy (jakkoliv je trestní stíhání spojeno vždy s jistým individuálním „diskomfortem“ trestně stíhaných osob, viz. např. rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. IV.ÚS 428/2005), není na místě presumovat, ale prokazovat, stejně tak jako intenzitu (případně) újmy odůvodňující peněžní odškodnění. Soud navíc považoval za nutné zohlednit specifika namítané trestní věci, které jsou následující; žalobce sice nebyl po stránce trestněprávní shledán odpovědným, neboť nebyla splněna jedna z podmínek pro trestnost přípravy, jak dovedil ve svém rozsudku trestní soud, avšak ze shora citovaného rozsudku vyšlo najevo, že žalobce se jednání, jež bylo vyhodnoceno jako příprava k trestnému činu podvodu (nieméně jak bylo uvedeno shora se nejednalo o přípravu trestnou, neboť žalobce neměl znalosti o skutečném rozsahu páchané činnosti, resp. o škodě, ke které docházelo), dopustil, když sám trestní soud konstatoval, že žalobci muselo být zřejmé, že činnost na které se podílí, není transparentní, když za tímto účelem žalobce [redacted] aby páchaní trestného činu podvodu umožnil. Tedy věděl, že se jedná o činnost, která je v rozporu se zákonem, neboť měl povědomí o tom, že [redacted] n, [redacted], pouze neměl povědomí o celkovém rozsahu (a škodě) této trestné činnosti. Soud proto v této souvislosti odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 30Cdo 1777/2012 a sp. zn. 30Cdo 3870/2012, ve kterých je uvedeno: „že specifické okolnosti konkrétního případu spočívající v chování či jednání poškozeného, které nelze posoudit podle ust. § 12 zákona č. 82/1998 Sb., lze zohlednit při stanovení formy a případné výše zadostiučinění podle § 31 odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. Forma a případná výše zadostiučinění pak nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. finanční přiznání nad rámec konstatování porušení práva je na místě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce mělo skutečně dostat“. Soud proto dospívá k závěru, že právě vzhledem k tomu, že okolnosti žalobcova případu spočívající v chování žalobce, jež bylo následně posuzováno v rámci trestního řízení a které nelze podřadit pod chování poškozeného, jež podle § 12 odst. 1 zákona, vylučuje odškodnění, musí být zohledněno právě ve formě, případně výši zadostiučinění. Jelikož jednání žalobce v namítané trestní věci bylo zásadní, a soud se v tomto směru ztotožňuje

s argumentací žalovaného, neboť směřovalo k přípravě trestného činu, tedy k jednání zákonem zakázanému, není možné uvažovat o tom, že by se žalobci mělo dostat finanční satisfakce jakožto zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu, neboť by takovéto relutární odškodnění znamenalo rozpor s obecně sdílenou představou spravedlnosti. Jinak řečeno, není myslitelné, aby žalobce za své jednání, které jinak naplňovalo všechny znaky přípravy trestného činu podvodu, vyjma znaku trestnosti přípravy, neboť nebyla naplněna podmínka zvláště závažného zločinu (zavinění ke kvalifikované skutkové podstatě podvodu), byl ještě finančně odškodněn. Soud proto dospěl k závěru, že pokud žalovaný v rámci předběžného projednání věci uzavřel, že je na místě a vhodné konstatování vydání nezákonného rozhodnutí a s tím spojená omluva za nezákonně vedené trestní stíhání, je toto nutné vnímat jako plnohodnotnou formu zadostiučinění, které by se žalobci právě s ohledem na shora sdělené, mělo dostat.

Nad rámec rozhodného soud ještě doplňuje, že ani z provedeného dokazování (výslech žalobce) nemá za prokázané, že by trestním stíháním došlo k jakémukoliv výraznějšímu zásahu do osobnostních práv žalobce. Pokud jde o žalobcem tvrzený zásah do osobního života v podobě narušení vztahů s jeho nezletilým synem, soud uvádí, jak již popsal shora, že na tomto se podílí především a výhradně jeho bývalá přítelkyně. Sám žalobce podotkl, že k narušení jejich vzájemných vztahů došlo ještě před započítím trestního stíhání, a vedlo k tomu, že bývalá přítelkyně mu jeho nezletilého syna odmítla půjčovat, neboť chtěla, aby nezletilý jako otce vnímal jejího nového přítele. V důsledku tohoto faktu tedy nemohlo trestní stíhání vést k žádnému, natož zásadnímu zásahu do vztahu žalobce s jeho nezletilým synem, když tento byl narušen již před započítím trestního stíhání a projevil se právě tím, že žalobce s nezletilým ztratil veškerý kontakt. Vztahy s blízkými osobami v podobě nejužší rodiny pak vedeným trestním stíháním narušeny nebyly, jejich vzájemné vazby pokračovaly i v době, kdy byl žalobce vazebně stíhán a pokračují i dodnes. Podobná situace je i u žalobcem tvrzeného zásahu do pracovního života. Žalobce před zahájením trestního stíhání neměl žádný stálý pracovní poměr, živil se [redacted] kdy možnost pracovního uplatnění [redacted]. Poté, co byl žalobce z vazby propuštěn, u [redacted] jak vyplynulo z jeho výpovědi, neboť nevěděl, jak bude moct své pracovní povinnosti s ohledem na probíhající trestní stíhání, plnit. K ukončení této spolupráce tak došlo výhradně pro jeho přání. Nebylo však zjištěno, že by k ukončení této spolupráce došlo ze strany [redacted] pro důvody vedeného trestního stíhání, když spolupráce mezi nimi pokračovala i poté, co byl žalobce z vazby propuštěn. Také soud nemohl přijmout argumentaci žalobce, že v důsledku vedeného trestního stíhání si nemohl najít práci, když docházel k probačnímu pracovníkovi, neboť jak již bylo sděleno, žalobce i před započítím trestního stíhání žádnou dlouhodobou práci neměl, [redacted]. Navíc probační dohled nebyl žádným významným způsobem omezující, když na probaci žalobce docházel první 3 měsíce 1x za 14 dnů a sezení trvalo půl hodiny a posléze 1x za měsíc. Takováto frekvence není podle názoru soudu pro člověka, který si chce najít práci, omezující a limitující. Pokud jde o zásah do zdravotní sféry, ani zde se žádný intenzivní zásah nepotvrdil, neboť žalobce v době trestního stíhání trpěl toliko nespavostí a občas i dnes má špatné sny. Žádnou odbornou pomoc pak v souvislosti s trestním stíháním nevyhledal, na psychiatrii či psychologii nedocházel. S dalšími akutními obtížemi fyzického charakteru, se neléčil. Na základě těchto vyložených úvah soud dospěl k závěru, že žalobci nárok na nemajetkovou újmu za nezákonně vedené trestní stíhání v relutární formě nepřisluší, a proto žalobu v této části nároku zamítl.

Soud také připomíná, že odškodnění tj. přiměřené zadostiučinění by vždy mělo být v takové výši, která bude odpovídat ekonomické realitě České republiky a tomu, co by obecně bylo vnímáno jako spravedlivé (např. s ohledem na cenovou úroveň nebo výši průměrné mzdy). V tomto směru byl proto žalobcův nárok na přiměřené zadostiučinění ve výši 614.000,- Kč značně nadnesený a neodpovídající realitě české ekonomiky.

Lhůtu k plnění pak soud stanovil podle ust. § 160 odst. 1 o. s. ř. s přihlédnutím k tomu, že finanční prostředky žalovaného jsou vázány na státní rozpočet, kdy je nutná delší doba pro jejich uvolnění. Tuto skutečnost soud reflektoval v poskytnutí delší lhůty k plnění.

Výrok IV. o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 146 odst. 2, věta druhá o. s. ř., podle něhož byl-li pro chování žalovaného vzat zpět návrh, který byl podán důvodně, je povinen hradit náklady řízení žalovaný a ust. 142 odst. 3 o. s. ř., podle něhož, i když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu. Vzhledem k tomu, že žalobce vzal částečně svou žalobu ohledně nároku na nemajetkovou újmu z titulu nezákonně vedeného trestního řízení (výkonu vazby) částečně zpět, neboť žalobce tento nárok částečně podání žaloby plnil a částečně byl v řízení stran tohoto nároku úspěšný a jelikož i částečné vyhovění žalobě v podobě přiznané částky na požadované nemajetkové újme, je ve svém důsledku s odkazem na odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2003, plným úspěchem žalobce ve věci, má tento ve vztahu k žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení se skládají z mimosmluvní odměny advokáta ve výši 13.950,- Kč podle ust. § 11 odst. 1, písm. a), d), g), odst. 2 písm. f), ust. § 7 a ust. § 9 odst. 4 písm. a) vyhl. č. 177/1996 Sb. (4 úkony právní služby po 3.100,- Kč – převzetí věci, sepsání žaloby, částečné zpětvzetí žaloby a účast u jednání a 1 úkon právní služby po 1.550,- Kč – účast na vyhlášení rozsudku), z náhrady hotových výdajů ve výši 1.500,- Kč podle ust. § 13 odst. 1,3 a ust. § 11 odst. 1, písm. a), d), g), odst. 2 písm. f), ust. § 7 a ust. § 9 odst. 4 písm. a) vyhl. č. 177/1996 Sb. (5 úkonů právní služby po 300,- Kč – převzetí věci, sepsání žaloby, částečné zpětvzetí žaloby, účast u jednání a účast na vyhlášení rozsudku) a daně z přidané hodnoty ve výši 3.245,- Kč (21%), již je právní zástupce žalobce plátcem.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze, prostřednictvím soudu zdejšího.

Nesplní-li povinný povinnost stanovenou tímto rozsudkem dobrovolně, může oprávněný podat návrh na výkon rozhodnutí, nebo nařízení exekuce.

V Praze dne 8. srpna 2016

Mgr. Tereza Jachura Maříková v. r.
soudkyně

za správnost vyhotovení:
Eva Hrdličková